

Notat

12-05-2014

Skoler

Skoleforvaltningen
Godthåbsgade 8
9400 Nørresundby
skole-kultur@aalborg.dk

Init.: lbs/lkc
Sagsnr./Dok.nr.

2014-13556/
2014-153788

Notat om Taleinstituttets fremtidige organisering

Baggrund

På baggrund af en stigende udvikling hen imod hjemtagelse af Taleinstituttets ydelser til lokal varetægtelse i kommunerne samt et økonomisk underskud på Taleinstituttet besluttede Kommunebestyrelsen (KKR) på sit møde den 12. april 2013, at Aalborg Kommune fra 1. januar 2014 skulle overtage driften af Taleinstituttet. Formålet med dette var at sikre, at specialviden på området fortsat vil være til stede i Nordjylland.

Der blev som led i overdragelsesprocessen udarbejdet en aftalemodel for finansiering af Taleinstituttets ydelser, der skal sikre stabile driftsvilkår i 2014 og 2015. Den finansieringsmodel, der er tilknyttet aftalen om overtagelse, uddyber formålet yderligere: *"Formålet er at sikre et fortsat beredskab på alle ydelsesområder, både hjerneskade- og kommunikationsområdet, mens der gennemføres en tilpasning, så udbuddet svarer til efterspørgslen. Målet er, at der i den 2-årige periode skal udvikles en bæredygtig model for opgavefordelingen mellem et centralt tilbud og de lokale tilbud, herunder at der udarbejdes en ny styringsaftale, som vil have virkning fra 2016"*. Der skal i løbet af 2014 og 2015 ske en tilpasning af organisationen til den efterspørgsel, der forventes at være fremadrettet.

Den 21. oktober 2013 godkendte Byrådet overdragelsen af Taleinstituttet til Aalborg Kommune pr. 1. januar 2014. I forbindelse med overdragelsen blev Taleinstituttet delt, så tale- sprogområdets indsatsområder blev placeret i Skoleforvaltningen og hjerneskadeområdets indsatser blev placeret i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Den 5. november 2013 godkendte Skole- og Kulturudvalget organiseringen af tale- sprogområdet i Afdelingen for Pædagogik og Skoletilbud. Samtidig blev det besluttet, at organiseringen og den fysiske placering af tale- sprogområdet skulle ske senere i forbindelse med den kommende omorganisering i Skoleforvaltningen. Der blev derfor i foråret 2014 nedsat en styregruppe og en projektgruppe med det formål at udarbejde materiale til brug for en politisk beslutning om den fremtidige organisering af Taleinstituttet.

Mål og vision for overtagelse af Taleinstituttet til Aalborg Kommune

I løbet af årene 2014 og 2015, hvor aftalemodellen for finansiering af Taleinstituttets ydelser er gældende, er det målet, at tilbud og ydelser på Taleinstituttet udvikles i samspil med Aalborg Kommunes kompetencer på områderne og i samspil med de lokale kompetencer og efterspørgslen i de nordjyske kommuner.

På den lange bane er visionen at udvikle et driftsområde med fleksible ydelser, der komplementerer kommunernes kompetencer, samt fastholder og videreudvikler specialerne fra Taleinstituttet¹.

Organiseringen af tale- sprogområdet skal understøtte, at det også fremover bliver muligt at tilbyde højt specialiserede ydelser til borgerne i Aalborg Kommune og i Region Nordjylland.

¹ Fra "Finansieringsmodel for Taleinstituttets opgaveportefølje efter overtagelse til kommunal varetægtelse", godkendt i Aalborg Byråd 21. oktober 2013.

Fremtidig organisering af Skoleforvaltningen

Der er sideløbende med arbejdet omkring Taleinstituttets organisering igangsat en proces, der skal føre til organisatoriske ændringer i Skoleforvaltningen. Som led i styrkelsen af og fokusering på den pædagogisk udvikling adskilles udviklingsopgaven fra driften af enhederne PPR, Taleinstituttet, UU-Aalborg, Aalborg Ungdomsskole og Aalborg Kulturskole. Det er på nuværende tidspunkt uklart, hvor i Skoleforvaltningen disse enheder fremover organiseres. I notatet tages der udgangspunkt i den gældende organisering, hvor Taleinstituttet og PPR er tilknyttet Pædagogik og Skoletilbud.

Kommissorium

Styregruppen for arbejdet med Taleinstituttets fremtidige organisering har godkendt følgende kommissorium for arbejdet:

Det overordnede formål med projektet er at afklare Taleinstituttets fremtidige organisering, fysiske placering og administrative tilknytning til Afdelingen for Pædagogik og Skoletilbud.

Projektet skal tilvejebringe det nødvendige materiale til brug for politisk stillingtagen på Skoleudvalgs-mødet den 17. juni 2014.

Projektgruppen udarbejder kortfattet overblik over Taleinstituttets normeringer, herunder fordeling på fagområder.

Projektgruppen udarbejder forslag til Taleinstituttets fremtidige organisering i Skoleforvaltningen i form af scenariebeskrivelser, der nærmere defineres af styregruppen.

Projektgruppen beskriver, inden for hvert scenarie, de objektive fordele og ulemper ved modellen, og tager herunder stilling til elementerne:

- Organisering på funktions- og opgaveniveau (ikke medarbejderfordeling)
- Overordnet fysisk placering (ikke konkret, fysisk indretning)
- Administrativ tilknytning til Pædagogik og Skoletilbud (lederteam, administrativ bistand, MED-organisering, mv.)

Projektet er samtidig afgrænset til ikke at omfatte Taleinstituttets økonomiske forhold og samarbejdet med andre kommuner, der behandles i forbindelse med den tilpasning til efterspørgslen, der skal ske inden 1. januar 2016.

Projektet omfatter heller ikke samarbejdet med andre forvaltninger i Aalborg Kommune, da det i forvejen er aftalt, at der udarbejdes en samarbejdsaftale på dette område.

Organisering

Projektet organiseres med en styregruppe og en projektgruppe.

Styregruppen er bemandet med følgende deltagere:

- Brian Klitgaard, Sektorleder i Pædagogik og Skoletilbud (Formand)
- Bent Agersø, Afdelingsleder på Taleinstituttet
- Anne Fuglsang, Afdelingsleder på Taleinstituttet
- Sven Thomsen, Chefspsykolog i PPR
- Hardy Pedersen, Afdelingschef i Økonomi, IT og Administration
- Inge Skødt, konsulent i PPR, udpeget af MED
- Henrik Læborg, Neuropsykolog på Taleinstituttet, udpeget af MED

Skoleforvaltningens direktør har deltaget ad hoc i styregruppens møder.

Styregruppen har til opgave at drøfte Taleinstituttets fremtidige organisering, beslutte retningslinjerne for projektgruppens konkrete arbejde, herunder udvælge overordnede scenarier, samt foretage løbende afgrænsning i projektet efter behov. Styregruppen indstiller anbefalinger til forvaltningsledelsen og den fremtidige organisering besluttet af Skoleudvalget. Projektgruppen er bemandet med følgende deltagere:

- Lisa Krogh Christensen, Udviklingskonsulent i Skoler (Projektleder og sekretær for styregruppen)
- Lasse Børghlum, Udviklingskonsulent i Sekretariat, HR og Udvikling
- Lene Reffstrup, Tale/høre konsulent på Taleinstituttet
- Janni Holm Christensen, Logopæd på Taleinstituttet
- Anni Mackenhauer, Tale/høre konsulent i PPR
- Lone Kristensen, specialundervisningskonsulent for voksne i PPR
- Ole Kjærgaard, Økonomikonsulent i Økonomi, IT og Administration

Projektgruppen udarbejder detaljerede beskrivelser i forhold til projektopgaverne indenfor de, af styregruppen, vedtagne rammer.

Tidsplan

Nedenstående beskriver den overordnede tidsplan for projektet.

Tid	Aktivitet	Hovedindhold
26. marts 2014	Styregruppemøde	Drøftelse og tilpasning af kommissorium, retningslinjer for projektgruppens arbejde, herunder scenariebeskrivelser
27. marts 2014	Møde i FL	Drøftelse af kommissorium
3. april 2014	Projektgruppemøde	
22. april 2014	Styregruppemøde	Projektstatus, herunder godkendelse af skabelon for afrapportering
28. april 2014	Projektgruppemøde	
8. maj 2014	Projektgruppemøde	
19. maj 2014	Projektgruppemøde	
26. maj 2014	Styregruppemøde	Godkendelse af indstilling til Skoleudvalget
3. juni 2014	Deadline for dagsorden til FL-mødet	
5. juni 2014	Møde i FL	Godkendelse af indstilling til Skoleudvalget
10. juni 2014	Deadline for dagsorden til Skoleudvalget	
17. juni 2014	Møde i Skoleudvalget	1. behandling af Taleinstituttets fremtidige organisering
18. juni-18. august 2014	Høring i lokal MED	
19. august 2014	Deadline for dagsorden til FL-mødet	
21. august 2014	Møde i FL	Godkendelse af indstilling til Skoleudvalget
25. august 2014	Deadline for dagsorden til Skoleudvalget	
2. september 2014	Møde i Skoleudvalget	2. behandling af Taleinstituttets fremtidige organisering

Notatets indhold

Notatet er opbygget med en indledning med kortfattede beskrivelser af organisering, opgaver og personale på Taleinstituttet og på tale- sprogområdet i PPR på nuværende tidspunkt. Herefter er der beskrevet behov i forbindelse med fysiske rammer, nuværende visitationsprocedure samt regler for bestyrelsen for tale- sprog voksne; alle områder der er gældende uafhængig af, hvilket scenarie der vælges.

Herefter beskrives 3 forskellige scenarier for den fremtidige organisering af Taleinstituttet. Beskrivelserne indeholder for hvert scenarie den fremtidige organisering, MED-struktur, sikring af faglighed og helhedsløsninger, administrativ tilknytning til Pædagogik og Skoletilbud samt fordele og ulemper i forhold hertil.

Tale- sprog området i Aalborg Kommune

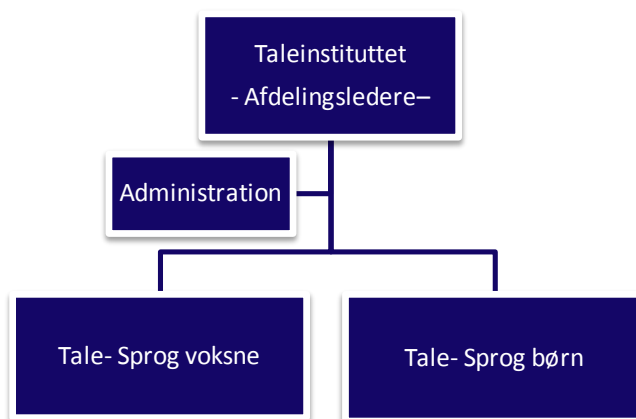
Med overdragelsen af Taleinstituttet fra Region Nordjylland til Aalborg Kommune, kan Skoleforvaltningen på tale- sprogområdet (Taleinstituttet og PPR) tilbyde ydelser der spænder fra generelle forbyggende tiltag til alle børn i Aalborg Kommune til specialiserede ydelser til en specifik målgruppe i hele regionen. Desuden tilbydes der specialiserede ydelser på voksenområdet til alle kommuner i regionen samt sundhedsydelser til Region Nordjylland. På landsplan leverer specialister ydelser i særligt komplekse forløb efter aftale med Socialstyrelsen (VISO).

Taleinstituttet

Taleinstituttet tilbyder ydelser til børn, unge og voksne med tale- sprog vanskeligheder, kommunikationsvanskeligheder, udviklingsmæssige vanskeligheder eller følger af medfødt hjerneskade. Taleinstituttet er regionsdækkende, og tilbyder derfor ydelser til alle kommuner i Region Nordjylland samt til sundhedsområdet i regionen og til den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation (VISO) på landsplan.

Udgangspunktet for Taleinstituttets specialiserede tilbud er en helhedsorienteret tilgang, hvor ydelserne er individuelt tilrettelagt og målrettet den enkeltes specifikke behov. Ydelserne udføres i et tværfagligt samarbejde.

Taleinstituttet er organiseret som en selvstændig enhed i Afdelingen for pædagogik og Skoletilbud. Taleinstituttet er ledet af to afdelingsledere, en for tale- sprog børn og en for tale- sprog voksne. Der er desuden tilknyttet en fælles administration.

Medarbejdergruppen består på voksenområdet af 11 fastansatte samt et antal eksterne medarbejdere, der købes ad hoc. Børneområdet består af 8 fastansatte medarbejdere samt et antal eksterne medarbejdere, der købes ad hoc. Derudover er der tilknyttet 2 afdelingsledere samt administrativt personale i form af 2 fagsekretærer og 1 økonomimedarbejder, i alt 24 fastansatte.

Medarbejderne på Taleinstituttet har følgende uddannelsesmæssige baggrund: 10 tale- hørepedagoger, 2 audiologopæder, 2 logopæder, 1 ergoterapeut, 1 sprogpedagog, 1 psykolog, 1 konsulent for strubeløse, 1 specialist i børneneuropsykologi samt 3 administrative medarbejdere og 2 ledere. Desuden er der tilknyttet eksternt personale i form af fysioterapeuter og pædiatere. Der samarbejdes derudover med psykiater samt speciallæger fra sundhedsområdet.

Tale- sprogområdet børn

Målgruppen for tale- sprogområdet børn er børn og unge med tale- sprogvanskeligheder, der bliver henvist af kommuner til specifik udredning og undervisning indenfor områderne: Massive tale-/sprog og kommunikative vanskeligheder, massive sproglige vanskeligheder i kombination med andre komplekse problemstillinger, stemme-stammevanskeligheder, generelle og multiple funktionsnedsættelser, oralmotoriske vanskeligheder og læbe-ganespalte.

Taleinstituttets specialiserede tilbud er omfattende afklaring af barnets sproglige og evt. andre vanskeligheder og undervisning. Indsatsen består i:

- Samtidig tværfaglig udredning og beskrivelser af det enkelte barns sprogfunktioner, sansemotoriske, kognitive/neuropsykologiske funktioner samt sociale udvikling.
- Intensivt 10 ugers observations-/undervisningsforløb, hvor der foretages udredninger, screeninger, observation og diagnosticerende undervisning ved specialpædagog, talepædagog, børneneuropsykolog, ergoterapeut samt ad hoc pædiater/psykiater.
- Intensiv undervisning ved talepædagoger med baggrund i samtidig tværfaglige udredninger såvel individuelt som i grupper. Forældrene inddrages aktivt i undervisningen.
- Rådgivning, vejledning og supervision til professionelle.
- Kurser i forhold til relevante faggrupper indenfor børneområdet.

Efter hvert forløb udarbejdes en samlet tværfaglig rapport.

Tale- sprogområdet voksne

Målgruppen for tale- sprogområdet voksne er unge og voksne, der har behov for en specifik udredning omkring f.eks. stemmevanskeligheder, laryngectomerede (strubeløse), mundhuleopererede, tracheostomerede (kanylebærere), artikulationsvanskeligheder, stammen, løbsk tale, vejtrækningsvanskeligheder (bl.a. Vocal Cord Dysfunction) og dysartri.

Med udgangspunkt i en udredning tilbydes en specifik målrettet indsats for hurtigt at opnå bedst mulige stemme/tale ud fra givne omstændigheder. For størstedelen af de borgere, der henvises til et logopædisk forløb, afhjælpes deres vanskeligheder indenfor et enkelt forløb (en tidsramme på 2-25 timer).

Indsatsen består i:

- Specifik logopædisk udredning af tale- sprogvanskeligheder, der gennem samtale og test afdækker borgerens vanskeligheder med henblik på logopædisk diagnose. Det vurderes samtidigt om og hvordan, problemerne kan afhjælpes eller begrænses.
- Klientundersøgelse i FonLog (sundhedsydelse) hvor klienten undersøges af speciallæge fra sundhedsområdet og en talepædagog/logopæd fra Taleinstituttet med henblik på i dialog at få stillet den korrekte diagnose samt at få afdækket hvilken behandlingsform, der skal anbefales.
- Undervisning, hvor der tages udgangspunkt i den logopædiske udredning og evt. lægelige vurdering. Undervisningen er ofte individuel, men kan også foregå i mindre grupper.

Tale- sprogområdet voksne leverer sundhedsydelser til Region Nordjylland i form af logopædisk indsats på Aalborg Sygehus. Sundhedsydelserne leveres hovedsageligt i undersøgelsesfunktionen på Foniatrik Logopædisk klinik samt i forbindelse med klienter med hoved- hals cancer. Ydelserne leveres efter indgået aftale mellem Aalborg Kommune og Region Nordjylland.

VISO- den nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation

Både på tale- sprogområdet børn og tale- sprogområdet voksne leveres der VISO ydelser i form af specialkonsulentopgaver til udredning og rådgivning/vejledning til professionelle og borgere i særligt komplekse sager. VISOs rådgivning er landsdækkende og ydelserne indenfor VISO leveres efter rammeaftale indgået mellem Socialstyrelsen og Skoleforvaltningen.

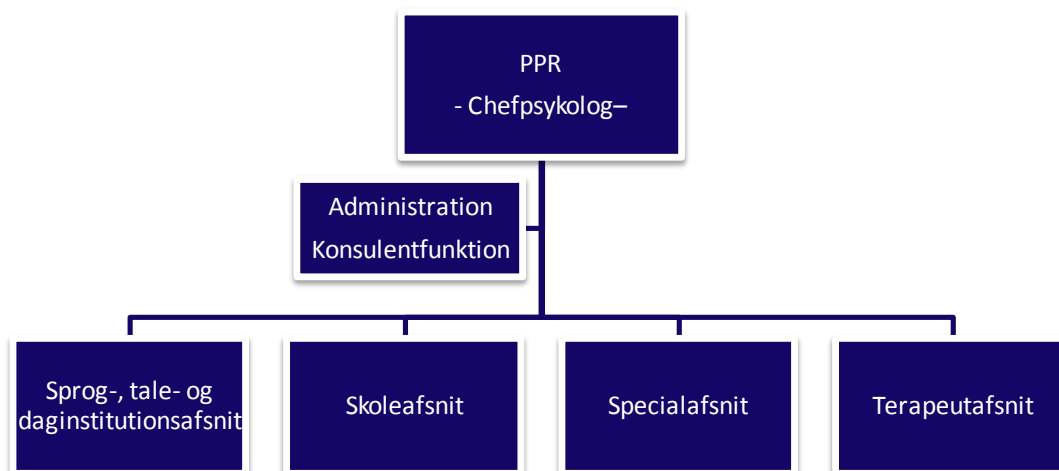
Tale- sprogområdet voksne og Voksenskolen for Undervisning og Kommunikation (VUK)

I Skoleforvaltningen er den primære målgruppe børn fra 6-16 år. Der er derfor kun nogle få områder, hvor der, ligesom på voksenområdet på Taleinstituttet, arbejdes med voksne. Det sker primært på VUK. Der vil være mulighed for at indlede et samarbejde mellem tale- sprog voksne og VUK på nogle få områder, men der er på baggrund af de forskelligartede målgrupper og opgaver ikke grundlag for et bredere fagligt samarbejde.

PPR

PPR Aalborg er en tværfaglig organisation, der yder rådgivning, vejledning, supervision, faglig sparring samt konsultativ bistand rettet mod børn og unge med særlige behov, familier, skoler samt institutioner i Aalborg Kommune. Et af de områder, PPR beskæftiger sig med, er den talepædagogiske bistand, der er placeret i sprog-, tale- og daginstitutionsafsnittet i PPR.

PPR er organiseret som en selvstændig enhed i Pædagogik og Skoletilbud. PPR ledes af en Chefpsykolog. Pr. 1. august 2014 påbegyndes en ny organisering af PPR med fælles administration samt de 4 afsnit: Sprog-, tale- og daginstitutionsafsnit, Skoleafsnit, Specialafsnit og Terapeutafsnit.

Sprog-, tale og daginstitutionsafsnittet kommer til at bestå af 37 fastansatte medarbejdere samt en leder af afsnittet. Medarbejdergruppen i Sprog-, tale- og daginstitutionsafsnittet har følgende uddannelsesmæssige baggrund: 25 talepædagoger, 5 psykologer og 3 sprogstimuleringspædagoger. Administrative opgaver i afsnittet udføres af 4 administrative medarbejdere. Afsnittet kan desuden inddrage ergo- og fysioterapeuter, som er organiseret i et andet afsnit i PPR. Tale- sprogområdet i PPR samarbejder desuden tværsektorielt internt i Aalborg Kommune samt med speciallæger og sundhedsvæsenet.

Tale- sprogområdet i PPR

Målgruppen for tale- sprogområdet i PPR er børn mellem 0 og 18 år med tale- sprog- og kommunikative vanskeligheder. For nogle børns vedkommende er disse vanskeligheder kombineret med sammensatte udviklingsvanskeligheder. PPRs forebyggende indsatser er rettet mod daginstitutioner og skoler og gælder alle børn. De foregribende indsatser ydes ift. børn, hvor der er en bekymring eller observationer indenfor sprog, tale, hørelse og kommunikation. De indgribende indsatser ydes i forhold til børn, der er indstillet til PPR af daginstitutioner, skoler, forældre eller sundhedssystemet.

Indsatsen består i:

- Forebyggende indsats rettet mod børnegruppen generelt: Formidling af viden om sprog, sprogudvikling og forudsætninger for læsning til personale.
- Konsultativ indsats på baggrund af konkrete og målrettede iagttagelser og sproglige kompetencer for konkrete børn med henblik på kvalificering af barnets forældre og pædagoger/lærere.
- Rådgivning og vejledning til forældre.
- Konsultativ bistand og sparring til professionelle.
- Grupperforløb og individuelle undervisningsforløb.
- Talepædagogiske undersøgelser.
- Vurdering, tilrettelæggelse, gennemførelse, opfølgning og revurdering af specialpædagogisk bistand.
- Tværfaglig undersøgelse/udredning.

De fysiske rammer

De opgaver, der varetages inden for tale- sprogområdet på såvel Taleinstituttet som i PPR stiller særlige krav til de fysiske rammer i form af både undervisningsfaciliteter og adgangsforhold. Dette af hensyn til både indsatsen i forhold til borgerne, men også borgernes eventuelle øvrige vanskeligheder.

I forbindelse med overdragelsen af Taleinstituttet blev det besluttet, at Taleinstituttets nuværende faciliteter på Borgmester Jørgensens Vej overtages af Ældre- og Handicapforvaltningen i løbet af efteråret 2014 og senest fra 1. januar 2015. Dermed skal der på sigt findes andre faciliteter og fysiske rammer til Taleinstituttets tale- sprogområde, hvortil der retter sig en række behov.

Undervisningslokaler	Øvrige faciliteter	Adgangsforhold
<ul style="list-style-type: none"> - Lokaler med plads til briks mv. – min. 15 m² - Lydisoleret	<ul style="list-style-type: none"> - Kontorer - Grupperum - Reception/modtagelse - Køkkenfaciliteter - Pædagogisk værksted - Gymnastiksal/motorikrum - Udearealer med legeplads - Toiletter, herunder handicaptoliet - Garderobe	<ul style="list-style-type: none"> - Handicapvenlige forhold (ingen dørtrin, døre med ekstra bredde, ingen trapper og høje stigninger) - Allergivenlige forhold (ingen allergifremmende bevoksning ved indgang, ingen gulvtæpper) - Tæt ved offentlig transport - Centralt beliggende af hensyn til kørsel - Nære parkeringspladser, herunder handicapparkering

Visitation

Der er to forskellige modeller for visitation til Taleinstituttet - en for børneområdet og en for voksenområdet.

På voksenområdet modtager Taleinstituttet henvisninger fra læger, sygehuse eller ved direkte kontakt fra den pågældende borger. Hvis det efter en undersøgelse viser sig, at der er behov for intervention, søger Taleinstituttet timer i den kommune, patienten er bosiddende i, hvorefter kommunen visiterer og bevilger ydelsen. I Aalborg kommune er det PPR, der visiterer og bevilger den ydelse, Taleinstituttet skal levere.

På børneområdet udarbejder PPRs talepædagoger ud fra egen faglige vurdering eller en tværfaglig vurdering indstillinger til eksterne foranstaltninger. Indstillingerne sendes til tale- hørekonsulenten i PPR, der fremlægger indstillingen for PPRs visitationsteam. Det er visitationsteamet, der bevilger den pågældende ydelse. PPR anmoder Taleinstituttet om ydelsen, og Taleinstituttet vurderer, om det er en opgave, de kan matche. Hvis det er tilfældet, sender Taleinstituttet underskrevet kontrakt til underskrift i PPR.

Som følge af Taleinstituttets overdragelse til Aalborg Kommune vil det være hensigtsmæssigt at undersøge muligheden for at effektivisere visitationen internt i kommunen, hvilket umiddelbart synes muligt. En ændring af visitationen internt i Aalborg Kommune vil betyde, at der bliver forskellige procedurer afhængigt af, om man visiterer internt i Aalborg Kommune eller fra andre kommuner. Effektiviseringen kan ske uafhængigt af, hvilket af de 3 scenarier der vælges.

Bestyrelsen for Taleinstituttets voksenområde

I forbindelse med overdragelsen af Taleinstituttet per 1. januar 2014 blev der oprettet en bestyrelse for Taleinstituttets voksenområde. Bestyrelsen er oprettet efter Lov om specialundervisning for voksne. Der er ikke krav om, at der oprettes en bestyrelse for Taleinstituttets børneområde.

Skoleforvaltningen har i dialog med Undervisningsministeriet fået bekræftet, at den oprettede bestyrelse for Taleinstituttets voksenområde skal fastholdes i en ny organisering, men at der ikke stilles krav til den konkrete organisering.

De følgende scenariebeskrivelser forholder sig ikke eksplicit til ovenstående, da det forudsættes, at bestyrelsen for Taleinstituttets voksenområde videreføres uanset den valgte organisering i Skoleforvaltningen.

Scenariebeskrivelser

Styregruppen har udvalgt følgende 3 scenarier for Taleinstituttets fremtidige organisering:

- Scenarie 1: Taleinstituttet som selvstændig enhed
- Scenarie 2: Fælles organisering af PPR og Taleinstituttet
- Scenarie 3: Fælles organisering af tale- sprog Børn og PPR, samt tale- sprog voksen som selvstændig enhed

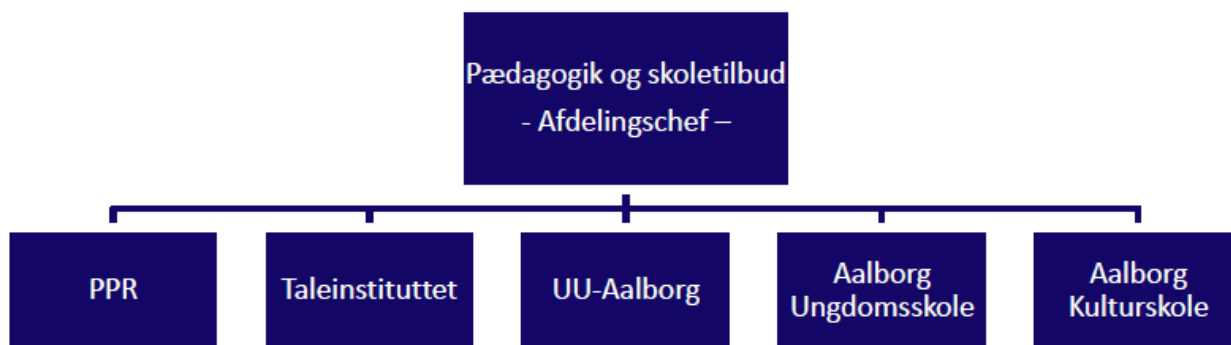
Scenarierne beskrives i det følgende.

Scenarie 1: Taleinstituttet som selvstændig enhed

Fremtidig organisering

I forbindelse med Aalborg Kommunes overdragelse af Taleinstituttet 1. januar 2014 blev dette organiseret som en selvstændig enhed i Pædagogik og Skoletilbud.

I scenarie 1 videreføres organiseringen af Taleinstituttet som en selvstændig enhed på samme organisatoriske niveau som de øvrige enheder Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), UU-Aalborg, Aalborg Ungdomsskole og Aalborg Kulturskole.

Der skal, i forbindelse med scenarie 1, tages stilling til den fremtidige ledelsesstruktur for Taleinstituttet, idet dette i dag ledes af to afdelingsledere med ansvar for henholdsvis børne- og voksenområdet. Der kan opstilles forskellige scenarier for den fremtidige ledelsesstruktur:

- 1) Taleinstituttet ledes også fremover af to afdelingsledere på niveau 3, der varetager personaleledelsen af medarbejderne inden for hvert sit område. Afdelingslederne har reference til afdelingschefen for Pædagogik og Skoletilbud
- 2) Taleinstituttet ledes fremover af én institutleder på niveau 3, der har reference til afdelingschefen for Pædagogik og Skoletilbud. Med reference til institutlederen er organiseret to afdelingsledere på niveau 4, der er ansvarlige for henholdsvis børne- og voksenområdet og som varetager personaleledelsen af medarbejderne inden for områderne
- 3) Taleinstituttet ledes fremover af én institutleder på niveau 3, der varetager personaleledelsen af medarbejderne inden for både børne- og voksenområdet og har reference til afdelingschefen for Pædagogik og Skoletilbud. Under institutlederen er organiseret to gruppekoordinatorer, der varetager de nære personalemæssige opgaver inden for hhv. børne- og voksenområdet, men ikke er personaleledere

Der vil være et fællesskab mellem PPR og Taleinstituttet ift. medarbejderne, målgrupper for indsatsen, samt kompetencer, uagtet at enhederne ikke organiseres samlet. Det vil være nødvendigt at igangsættes et fagligt udviklingsarbejde med henblik på at organisere og systematisere samarbejdet mellem de to enheder.

MED-struktur

Idet scenarie 1 fastholder den nuværende organisering af Taleinstituttet i Pædagogik og Skoletilbud, fastholdes også Taleinstituttets nuværende LokalMED. Dette MED-udvalg er underordnet AfdelingsMED i Pædagogik og Skoletilbud.

Sikring af faglighed og helhedsløsninger

Organiseringen i scenarie 1 understøtter de nuværende faglige platforme i henholdsvis PPR og Taleinstituttet og dermed bibeholdes også de nuværende rammer for (tvær)faglighed og specialisering i begge enheder. Der bør derfor sikres et samarbejde mellem enhederne med henblik på fælles faglig udvikling og videndeling.

Organiseringen viderefører en tostrengt struktur inden for tale- sprogområdet i Skoleforvaltningen, hvor der er forskellige tilbud inden for tale- sprogområdet organiseret flere steder.

Administrativ tilknytning til Pædagogik og Skoletilbud

De nuværende administrative ressourcer i Taleinstituttet videreføres som en organisatorisk del af enheden Taleinstituttet. Det gælder de nuværende fagsekretærer, hvis primære opgaver er administrativt arbejde i forbindelse med kontrakter, modtagelse af klienter, medarbejdernes sygdomsmeddelelse mv. Samt en økonomimedarbejder, der står for bl.a. løn, ferie, fravær, bogføring, kørsel og telefonbetjening.

Fordele og ulemper

Herunder er de overordnede fordele og ulemper forbundet med scenarie 1 opstillet. Det er ikke muligt entydigt at opdele fordele og ulemper efter temaerne "Organisering og opgaveløsning" og "Faglighed og helhedsløsninger", idet de ofte er sammenfaldende. For overblikkets skyld er det alligevel forsøgt gjort i forhold til de opmærksomhedspunkter, projektgruppen og styregruppen har oplyst.

Tema: Organisering og opgaveløsning	
Fordele	Ulemper
Bedre mulighed for bevarelse af Taleinstituttets brand, der er vigtigt ift. synligheden ifb. salg af ydelser, VISO-opgaver og opgaver indenfor sundhedsområdet	Adskillelse af opgaver indenfor sammen genstandsfelt (tale- sprogområdet)
Bedre mulighed for at andre kommuner tydeligt kan se forskel på PPR og Taleinstituttet, når Taleinstituttet er en selvstændig enhed	Risiko for sårbarhed på Taleinstituttet som følge af lille volumen
Bedre mulighed for at gøre specialiseringen tydelig i organiseringen - Taleinstituttet og PPR løser forskellige opgaver. Der er dog et overlap	Risiko for dyrere drift af administration

Tema: Faglighed og helhedsløsninger	
Fordele	Ulemper
Bedre mulighed for opretholdelse af faglighed ift. nicheområder	Det kan være svært for borgere og samarbejdspartnere at vide, hvor de skal henvende sig om tale- sprog problematikker på børneområdet, når det er fordelt på to organisatoriske enheder
Bedre mulighed for opretholdelse af specialisering (eksempelvis et krav fra sundhedsområdet og VISO)	Tilbud indenfor tale- sprogområdet findes flere steder i forvaltningen
Bedre mulighed for internt samarbejde mellem Taleinstituttets tale- sprogområde børn og tale- sprogområde voksen	Ringere mulighed for faglig synergieffekt inden for samme genstandsfelt (tale- sprogområdet)
	Samarbejde mellem Taleinstituttet og PPR skal udvikles som følge af den delte organisering, hvilket kræver ressourcer i organisationen

Scenarie 2: Fælles organisering af PPR og Taleinstituttet

Fremtidig organisering

I scenarie 2 organiseres Taleinstituttet (børne- og voksenområdet) sammen med det nuværende PPR i én fælles enhed i Pædagogik og Skoletilbud. Der tages i nærværende notat ikke stilling til organiseringen internt i enheden.

Den fælles enhed bestående af PPR og Taleinstituttet ledes af PPRs chefpsykolog, der er placeret på niveau 3. Det skal tages stilling til, hvorledes den nuværende ledelse på Taleinstituttet fremadrettet skal indgå i løsningen af den samlede ledelsesopgave i enheden.

Den fælles organisering af PPR og Taleinstituttet medfører, at alle tilbud inden for tale- sprogområdet samles organisatorisk - fra den konsultative og forebyggende indsats til den mest specialiserede og indgribende indsats. Dermed stilles der krav til at fokusere på såvel brede som specialiserede kompetencer og samspillet her imellem. Alle medarbejderne inden for tale- sprogområdet organiseres under én fælles ledelse, hvilket skaber en organisatorisk ramme for et fremtidigt, tæt samarbejde.

I en ny, fælles organisering er det vigtigt, at der sættes fokus på den fælles faglige udvikling. I forbindelse med Aalborg Kommunes overdragelse af Taleinstituttet² blev der indkredset følgende eksempler på udviklingsområder inden for tale- sprogområdet:

- Stemmeområdet; eksempelvis fælles faglig kompetenceudvikling, faglig sparring mv.
- Stammeområdet; eksempelvis fælles faglig kompetenceudvikling, faglig sparring mv.
- Børn med massive sproglige vanskeligheder i kombination med andre komplekse problemstillinger; Vedligeholdelse af det faglige niveau i VISO betjeningen gennem eksempelvis job-swap, fælles kompetenceudvikling, supervision og samordning af tiltag
- Erfaringsdannelse ift. arbejdet med ikke homogene grupper
- Opmærksomhed på tale- sprogområdet relateret til STU-uddannelsen
- Etablering af projektgruppe ift. udviklingsvanskeligheder

MED-struktur

Det er besluttet, at PPR, i forbindelse med den fysiske sammenflytning i Godthåbsgade i efteråret 2014, også samler de nuværende tre LokalMED til et LokalMED, hvori det samlede PPR repræsenteres. I samme forbindelse nedlægges også det nuværende OmrådeMED PPR. I scenarie 2 organiseres PPR og Taleinstituttet i én fælles enhed, hvilket vil sige, at også medarbejderne fra Taleinstituttet repræsenteres i det nyoprettede LokalMED. Som konsekvens heraf nedlægges Taleinstituttets nuværende LokalMED.

Sikring af faglighed og helhedsløsninger

Den fælles organisering af det samlede tale- sprogområde i Skoleforvaltningen, under fælles ledelse, skaber rammerne for tværgående, faglig sparring og erfaringsudveksling med henblik på udvikling af et fagligt bæredygtigt og professionelt specialundervisningsmiljø. Et væsentligt opmærksomhedspunkt i den forbindelse er, at der fremadrettet tilgodeses såvel de brede som meget specialiserede kompetencer.

² Udviklingsområderne er defineret i indstillingen til Skole- og Kulturudvalget den 5. november 2013 vedr. organiseringen af taleinstituttets opgaver i Aalborg Kommune.

Ud fra en organisatorisk synsvinkel bliver der i scenarie 2 én indgang til tale- sprogområdet i Skoleforvaltningen og tilbuddene her indenfor. Dermed skabes ligeledes en sammenhængende og koordineret sagsbehandling med et ensartet serviceniveau for borgerne. I den enstrengede organisation er det en udfordring, at Taleinstituttets nuværende brand og synlighed på både regionalt og nationalt niveau i nogen grad udviskes.

Administrativ tilknytning til Pædagogik og Skoletilbud

I forlængelse af den fælles organisering af PPR og Taleinstituttet er der mulighed for at skabe en fælles administration. I organiseringen af enheden bør der derfor tages stilling til varetagelsen af de administrative opgaver, således ressourcerne hertil anvendes mest optimalt. I den henseende bør der tages højde for, at der i forbindelse med Taleinstituttet skal anvendes administrative ressourcer til at løse opgaver i tilknytning til borgerhenvendelser og -modtagelse.

Der vil også i dette scenarie være behov for fagsekretærer, hvis primære opgaver er administrativt arbejde i forbindelse med kontrakter, modtagelse af klienter, medarbejdernes sygemeldinger m.v. Samt en økonomimedarbejder, der står for bl.a. løn, ferie, fravær, bogføring, kørsel og telefonbetjening. Scenariet giver dog mulighed for at samtænke disse opgaver med de øvrige administrative opgaver i PPR.

Fordele og ulemper

Herunder er de overordnede fordele og ulemper forbundet med scenarie 2 opstillet. Det er ikke muligt entydigt at opdele fordele og ulemper efter temaerne "Organisering og opgaveløsning" og "Faglighed og helhedsløsninger", idet de ofte er sammenfaldende. For overblikkets skyld er det alligevel forsøgt gjort i forhold til de opmærksomhedspunkter, projektgruppen og styregruppen har oplyst.

Tema: Organisering og opgaveløsning	
Fordele	Ulemper
Én organisatorisk enhed med tale-sprogtilbud til alle aldersgrupper (fra vugge til grav)	Ringere vilkår for branding af Taleinstituttets ydelser
Al henvendelse fra borgere og samarbejdspartnere om tale- sprogområdet sker til den samme organisatoriske enhed	Ringere mulighed for salg af ydelser pga. manglende synlighed
Bedre mulighed for en kortere vej til det rette tilbud/indsats på børneområdet	Vil andre kommuner købe ydelser af PPR i Aalborg, når de har eget kommunalt PPR-kontor?
Bedre mulighed for at skabe en varieret palet af tilbud inden for samme organisatoriske enhed	Risiko for at voksenområdet drukner i organisationen, fordi fokus er på børn
Mindre risiko for sårbarhed på grund af større volumen	Risiko for at økonomien og normeringerne på Taleinstituttet udvandes over tid
Samarbejde og samspil med andre kommuner kan effektiviseres ved at tænke det ind i det samarbejde, der allerede er i PPR	Risiko for øget mødeaktivitet for medarbejdere og ledere
Mulighed for at effektivisere administrationen, da dobbeltfunktioner kan fjernes i en fælles administration	
Vidensspredning til dagtilbud og skoler	

Tema: Faglighed og helhedsløsninger	
Fordele	Ulemper
Bedre mulighed for at skabe synergieffekt ift. faglighed, målgrupper og aldersgrupper	Vanskeligt at opretholde specialisering/risiko for at specialisering udvandes over tid
Bedre mulighed for at skabe styrket faglighed	Risiko for at ressourcer til kompetenceudvikling til snævre, specialiserede områder kommer under pres
Bedre mulighed for at skabe øget faglig sparring	Risiko for nedprioritering af nicheområder
Bedre mulighed for at skabe gode rammer for samarbejde som følge af fælles ledelse	Risiko for at praksisviden, praksiserfaring og specialtilbud udvandes

Scenarie 3: Fælles organisering af Taleinstituttet (Børneområdet) og PPR, samt Taleinstituttet (Voksenområdet) som selvstændig enhed

Fremlidig organisering

I scenarie 3 organiseres Taleinstituttet (børneområdet) sammen med det nuværende PPR i én fælles enhed. Der tages i nærværende notat ikke stilling til organiseringen internt i enheden. Taleinstituttet (voksenområdet) organiseres som en selvstændig enhed i Pædagogik og Skoletilbud på samme niveau som de øvrige enheder i afdelingen.

Scenarie 3 kombinerer organiseringerne i de to første scenarier med den undtagelse, at Taleinstituttets børne- og voksenområde adskilles og organiseres hver for sig. Af den grund er fordele og ulemper ved organiseringen også i vid udstrækning beskrevet i scenarie 1 og scenarie 2. Beskrivelsen af scenarie 3 forholder sig derfor primært til den organisatoriske opdeling af Taleinstituttets børne- og voksenområde.

Ledelsen af Taleinstituttet (voksne) placeres på niveau 3 med reference til afdelingschefen for Pædagogik og Skoletilbud. Den fælles enhed bestående af PPR og Taleinstituttet (børn) ledes af PPRs chefpsykolog, der ligeledes er placeret på niveau 3.

I scenarie 3 foretages en organisatorisk opdeling af det nuværende Taleinstitut. Den fælles organisering af PPR og Taleinstituttet (børn) medfører, at alle tilbud inden for tale- sprogområdet for børn samles organisatorisk. Dermed organiseres alle medarbejderne inden for tale- sprogområdet under én fælles ledelse, hvilket skaber en organisatorisk ramme for et fremtidigt, tæt samarbejde, men stiller krav til at fokusere på såvel brede som specialiserede kompetencer og samspillet her imellem.

Til gengæld sker der en organisatorisk opdeling af Taleinstituttets børne- og voksenområde, hvilket medfører at tilbud inden for tale- sprogområdet til voksne organiseres selvstændigt. Det er i den forbindelse vigtigt at udvikle et tæt samarbejde mellem enhederne, således der fortsat kan ske fælles faglig udvikling og erfaringsudveksling – ikke mindst set i lyset af Taleinstituttet (voksne)'s organisatoriske størrelse på ca. 11 medarbejdere og 1 afdelingsleder.

MED-struktur

Organiseringen af Taleinstituttet (voksne) som en selvstændig enhed fordrer, at der oprettes et LokalMED eller Personalemøde med MED-status for enheden. Dette MED-udvalg vil være underordnet AfdelingsMED for Pædagogik og Skoletilbud. I forbindelse med scenariets organisering af Taleinstituttet (Børn) og PPR i én fælles enhed, vil også medarbejderne fra Taleinstituttet (børn) være repræsenteret i PPRs LokalMED.

Sikring af faglighed og helhedsløsninger

Den fælles organisering af det samlede tale- sprogområde for børn under fælles ledelse, skaber rammerne for tværgående, faglig sparring og erfaringsudveksling. Dog er det vigtigt at være opmærksom på, at der udvikles et tæt samarbejde med Taleinstituttet (voksne), idet der er et stort fagligt fællesskab mellem enhederne.

Ud fra en organisatorisk synsvinkel, og set fra borgere og samarbejdspartners side, er der i organiseringen i scenarie 3 tilbud inden for tale- sprogområdet flere steder i Skoleforvaltningen og dermed også flere indgange. I scenariet organiseres tilbuddene inden for børneområdet dog i én samlet enhed, mens tilbuddene til voksne organiseres selvstændigt.

Administrativ tilknytning til Pædagogik og Skoletilbud

Som følge af opdelingen af Taleinstituttet Børn og Taleinstituttet Voksne, skal der foretages en fordeling af de administrative ressourcer (fagsekretærer) til de to områder. Der skal i fordelingen af administrative ressourcer tages højde for den kommende fysiske placering, idet der løses opgaver i tilknytning til borgerhenvendelser og modtagelse af borgere.

I forlængelse af den fælles organisering af PPR og Taleinstituttets børneområde, bør der i den efterfølgende, detaljerede organisering af enheden tages stilling til varetagelsen af de administrative opgaver internt i PPR.

Fordele og ulemper

Herunder er de overordnede fordele og ulemper forbundet med scenarie 3 opstillet. Det er ikke muligt entydigt at opdele fordele og ulemper efter temaerne "Organisering og opgaveløsning" og "Faglighed og helhedsløsninger", idet de ofte er sammenfaldende. For overblikkets skyld er det alligevel forsøgt gjort i forhold til de opmærksomhedspunkter, projektgruppen og styregruppen har oplyst.

Bemærk at de fordele og ulemper, der er forbundet med scenarie 1 og 2 også til dels vil være gældende her, da scenarie 3 er en blanding af scenarie 1 og 2.

Tema: Organisering og opgaveløsning	
Fordele	Ulemper
Samlet børneområde med palet af varierede tilbud	Risiko for sårbarhed på grund af volumen (voksen) - vanskeligt at opretholde et beredskab
	Ringere mulighed for at dele faciliteter mellem Taleinstituttets børne- og voksenområde
	Risiko for at børneområdet fra taleinstituttet bliver usynligt i PPR

Tema: Faglighed og helhedsløsninger	
Fordele	Ulemper
	Ringere mulighed for tæt samarbejde mellem Taleinstituttets børne- og voksenområde
	Ringere mulighed for at skabe faglig synergi mellem Taleinstituttets børne- og voksenområde inden for specifikke talepædagogiske områder